

BİR İMAN İNKILABI OLARAK RİSALE-İ NUR

Biz Müslümanların Batı'ya neler sunabileceği, İngiltere'de doğup büyümüş birisi olarak bana sık sık sorulur. Buna cevap vermeden önce, kendim bir soru sormak isterim:

- *Biz Allah'a inandığımız için mi Müslümanız, yoksa Müslüman olduğumuz için mi Allah'a inanıyoruz?*

Bu soru, on yıl kadar önce, Rusya'nın Afganistan'ı işgalini protesto için Londra sokaklarında yapılan bir gösteri sırasında aklıma düştü. Ondandır yıllarca önce resmen İslamiyet'e girmiştim ve bu, katıldığım ilk gösteri değildi. Afişler, pankartlar, bağırımlar, tezahürat, hepsi vardı. "*Ruslar defolun*", "*Brejnev'e ölüm*" ve "*Yaşasın Afganistan Müslümanları*" gibi sloganların arasında, kendi İslami sloganlarımızı da haykırıyorduk:

"Allahu Ekber" ve "La ilahe illâllah."

Gösterinin sonuna doğru, kendisini İslam'a ilgi duyan birisi olarak tanıtan bir genç yanıma yaklaştı. "*Affedersiniz,*" dedi, "*La İlahe illallah ne demek?*" Hiç tereddüt etmeden cevap verdim: "**Allah'tan başka ilah yoktur.**" "*Tercüme etmenizi istemiyorum.*" dedi. "*Bu sözün gerçekten ne manaya geldiğini soruyorum.*"

Kendisine cevap vermekte aciz kaldığımı fark edince, bunu uzun ve şaşkın bir sükût takip etti.

Hiç şüphesiz şöyle düşünüyorsunuz: "*Bu ne biçim bir Müslüman ki, La ilahe illallah'ın manasını bilmiyor?*" Cevap vereyim: "**Tipik bir Müslüman.**"

O akşam cehaletim üzerinde uzun uzun düşündüm. Bu cehaletimi çoğunlukla paylaşmak hiçbir fayda vermiyordu. Tam tersine, sıkıntımı daha da arttırmıştı.

Öyleyse nasıl Müslüman oldum?

Nasreddin Hocanın hikâyesini duymuşsunuzdur. Bir arkadaşı, bir gün kendisine uğradığında, Hocayı, koca bir sepet kırmızı biberin önünde otururken bulur. Bakar ki, gözleri kızarmış ve şişmiş, ağzından kanlar akıyor, gözü yaşlar içinde. Ama biberleri yemekten de bir türlü vazgeçmiyor. Sorar: "*Niye kendine eziyet ediyorsun, Hoca?*" Yeni bir biberi eline alıp ısırır hoca, "**Çünkü,**" der, "**sepetin içinde tatlı biber arıyorum.**"

Ben de aynı durumdaydım. Fazladan bir şey, hayatı yaşanmaya değer kılacak bir şey istiyordum. Hiçbir ideoloji veya alternatif hayat tarzı, bu ihtiyacı

karşılayamıyordu. O ele avuca gelmez **"bir şey"** ise, her seferinde köşeyi dönünce beliriverecekmiş gibi görünüyor, fakat hiçbir zaman ortaya çıkmıyordu. Nihayet İngiltere'den ayrılarak Orta Doğu'ya doğru yola çıktım. Bu şuurlu bir tercih değildi; fakat tatlı kırmızı biberi orada buldum.

İslam, başka hiçbir şeye benzemez şekilde, bir mana ifade ediyordu. Devlet idaresi için kanunları vardı, ekonomik bir sistemi vardı, günlük hayatın her yönünü içine alan kaideleri vardı. Hukukta eşitlik getiriyordu, bütün ırklara birden hitap ediyordu, açıktı ve anlaşılması kolaydı. Ha, bir de Allah'ı vardı. O zamana kadar kendisine belli belirsiz inandığım tek bir Allah. Hepsi o kadar. **"La ilahe illallah"** dedim ve bu topluluğun bir parçası oldum. Hayatımda ilk defa bir mensubiyet hissini tadıyordum.

Mühtediler, yeni dinleri hakkında, az zamanda çok şey öğrenebilmek için pek heveslidirler. İhtidamı takip eden birkaç yıl içinde benim de kütüphanem süratle genişledi. O kadar çok öğrenilecek şey ve öğretmeye hazır o kadar çok kitap vardı ki! İslam tarihi üzerine İslam'ın ekonomik sistemi üzerine, İslam'da devlet mefhumu üzerine kitaplar, İslam hukukuna dair sayısız broşürler ve hepsinin de ötesinde, İslam ve devrim üzerine yazılan, Müslümanların nasıl ayaklanarak İslami idareler kurmaları gerektiğini anlatan kitaplar... 1979 başlarında İngiltere'ye üniversitedeki derslerim için döndüğümde, İslam'ı Batı'ya tanıtmak için artık hazırdım!

"La ilahe illallah"ın manasını öğrenmek için, bu kitaplara başvurdum. Yine hayal kırıklığına uğradım. Bu kitaplar İslam'dan bahsediyordu, fakat Allah'tan bahsetmiyordu. Hayalinize hangi konu gelirse hepsi bu kitaplarda vardı; ama asıl mühim olan konu yoktu. Üniversite camindeki imama durumu anlattım. O da bir mazeret beyan ederek döndü, gitti. Derken, imamla konuşmamı duyan bir kardeş yanıma gelerek, **"Bende La ilahe illallah tefsiri var, istersen beraber okuyabiliriz."** dedi. Bu tefsirin en fazla on veya yirmi sayfa olabileceğini düşünüyordum. Meğer 5.000 sayfanın üzerindeymiş! Tahmin ettiğiniz gibi, bu eserler, **Üstad Bediüzzaman Said Nursi'nin Risale-i Nur Külliyyatıydı.**

Önceleri, Risale-i Nur'u tasavvuf sandım ve mühimsemedim. O kardeşim ise, bu hareketimin dar bir kafanın tepkisi olduğuna işaret etti. Eski kitaplarımın koltuk değnekliği olmadıkça, kendimi cahil ve kaybolmuş hissediyordum. Halbuki bu eserler tamamıyla yeni bir lisan ve yeni bir bakış demekti. Kardeşim rahatsızlığımı sezdi. **"Merak etme, daha önce okuduğun kitapların da hepsinin yeri var. Onlar cilt gibidir. Fakat bu (Ayetü'l-Kübra'nın bir nüshasını işaret ederek) meyvenin kendisidir."** dedi. Böylece okumaya başladık; bu defa Allah'ın adıyla. Derken her şey yavaş yavaş yerine oturmaya başladı.

Hepimiz cahil doğarız; kendimizi ve dünyayı tanıma arzusu ise içimizde vardır. *"Ben kimim? Nereden geldim? Kendimi içinde bulduğum bu yer neresidir? Buradaki vazifem nedir? Beni varlık alemine çıkararak kim?"* gibi soruları hepimiz kendimize göre cevaplandırırız, ya doğrudan gözlemlerle ya da başkalarının ileri sürdüğü cevapları körü körüne benimsemek suretiyle. İnsanın hayatını nasıl yaşayacağı ve

bu dünyada hangi kıstaslara göre hareket edeceği de, tamamıyla bu cevaplara bağlıdır. [Ayetü'l-Kübra](#) ise, rehber eşliğinde bir kâinat seyahatidir; onun yolcusu, işte bu sorulara cevap arar.

[Ayetül-Kübra](#), Allah'a imanı peşin olarak varsaymaz; yaratılmıştan yola çıkarak Yaraticıya varır. Ve ispat eder ki, bu sorulara samimî olarak cevap bulmak isteyen, mahlûkatı kendi görmek istediği veya hayal ettiği gibi değil de olduğu gibi gören kimse, kaçınılmaz bir surette "**La ilahe illallah**" neticesine gelecektir. Çünkü baktığında nizam ve ahenk, güzellik ve ölçü, adalet ve merhamet, rububiyet ve şefkat görecektir ve bu sıfatların fanilik ve mahkûmiyet, acz ve mahlukiyet içinde bulunan yaratılmışlara ait olmadığını görür, bütün bu sıfatların mutlak ve mükemmel bir surette bir Vacibü'l-Vücut'da mevcut olduğunu anlar. Böylece kâinatı, yazarını anlatan bir kitap olarak görür.

[Tabiat Risalesinde](#) Bediüzzaman "**La ilahe illallah**" tefsirini daha da açar. Bu eserinde sebepler konusunu ele alır ki, bu materyalizmin temel taşıdır ve modern ilim bunun üzerine kurulmuştur. Sebeplere inanmak, "**Bu tabidir, tabiat yaptı, tesadüfen oldu.**" gibi ifadelerin ortaya çıkmasını netice vermiştir. Mantıki delillerle sebepler efsanesini berhava eden Bediüzzaman, bu inanca sarılanların kâinatı olduğu gibi değil, kendi görmek istedikleri gibi gördüklerini ortaya koyar.

[Tabiat Risalesinde](#), Bediüzzaman, her seviyedeki bütün yaratıkların birbirleriyle mütedahil daireler gibi iç içe münasebetler içinde bulduklarını ve birbirlerine bağımlı olduklarını gösterir. Yaratıklar varlık alemine sanki hiçten gelir gibi gelir; ve kısacık hayatları müddetince, her biri kendi hususi maksadı, gaye ve vazifesi ile, ilahi sıfatların ve esma-i hüsnanın sayısız cilvelerini aksettiren birer ayna gibi vazife görür. Kendi vücutları dışındaki faktörlere tam ve kesin bağımlılıkları, hiçbir şüpheye yer bırakmayacak şekilde gösterir ki, onlar ellerinde bulunan şeyin sahibi değildir nerede kaldı, kendileri gibi, yahut kendilerinden daha büyük varlıkları mükemmel özelliklerle donatmak!

Materyalistler ise eşyayı farklı görür, yoksa farklı şeyler görmezler. Kâinattaki düzen ve ahengi inkâr edemezler; ancak bu düzen ve ahengin tesadüf sonucu ortaya çıktığına inanmamızı isterler. Bundan sonra inanmamızı istedikleri şey ise, sebepler arasındaki mekanik münasebetler ile kâinatın varlığını devam ettirdiği iddiasıdır ki, bunun ne manaya geldiğini materyalistlerin kendisi de bilmez. Onlara göre, kendileri yaratılmış, aciz, cahil, fani ve başıboş sebepler, hiç yoktan ortaya çıkan kanunlar aracılığıyla, etrafımızda görüp işittiğimiz o harikulade ahenk ve muvazene içindeki sanat eserlerini icad etmektedirler Bediüzzaman ise, tıpkı puthaneye giren İbrahim Aleyhisselam gibi, bu efsane ve hurafeleri parçalayıverir.

Tekrar tekrar teyid eder: Her şey birbiriyle münasebet içinde olduğuna göre, çiçeğin tohumunu kim yaratmışsa çiçeği de o yaratacak. Birbirlerine bağımlı olduklarına göre, çiçeği kim yaratmışsa ağacı O yaratacak. Birbirleriyle iç içe münasebetler içinde yaratıldıklarına göre, ağacı kim yaratmışsa ormanı da O yaratacak, ilh... Böylece, tek bir zerreyi yaratabilmek için, bütün bir kâinatı yaratmak gerekir. Buna

ise kör, aciz, fani, muhtaç, cahil ve gagesiz bir "sebebin" boyu yetişmez.

Maksadım Risale-i Nur'u özetlemek değil, Allah hakkındaki daha evvelki düşüncelerimin, Risale-i Nur'un tasvir ettiği portrelerden ne kadar uzak düştüğünü göstermekti. **Bu eserleri okuduktan sonra, "Lâ ilâhe illâllah" derken, Allah hakkında söylenebilecek her şeyi söylemiş olduğumu düşünmeye başladım.** Risale-i Nur sayesinde anladım ki, evvelki düşüncemde Allah, manzarayı tamamlamak için ve teselsülün imkânsızlığını önlemek üzere, yaratılış hadisesinin başına neredeyse rasgele yerleştirilmiş bilinmeyen bir faktördü. O bir ilk Sebep idi; İlk Muharrik idi; boşlukları dolduran bir tanrı idi. Âdeta İngilizlerinki gibi bir "**meşrutî kral**" idi. kendisine azami saygı gösterilmeli, fakat günlük hayata karışmasına da müsaade edilmemeliydi!

Ayet-i kerimeden ilham alan Risale-i Nur ise, Allah'ın isim ve sıfatlarının birer aynası olan varlıklarda Allah'ın varlık ve birliğini gösteren delillerin devamlı değişen yeni şekiller ve kompozisyonlarla her an gözlerimizin önüne serildiğini ve marifet, tasdik, teslim, muhabbet ve ubudiyeti netice verdiğini gösteriyordu. Böylece, Risale-i Nur, kelimenin hakiki manasıyla bir Müslüman olmanın açık bir vetire halinde gerçekleştiğini de ortaya koyuyordu:

Tefekkürden ilme, ilimden tasdike, tasdikten iman veya itikada, itikattan da teslim varış.

Her yeni hareket, her yeni gün ise İlahi hakikatin yeni bir cephesini ortaya çıkardığına göre, bu vetire de devamlılık arz etmektedir. İslam'ın dış tezahürleri, yani ibadet şekilleri bir manada statiktir; halbuki iman, sözünü ettiğim bu vetireye bağlı olarak, artma veya eksilmeye maruzdur. İşte, dikkatimizin büyük kısmını teksif etmemiz gereken iman hakikati budur; İslam'ın hakikatleri ise bunu zaruri olarak takip edecektir.

Bu yüzdendir ki, "**Risale-i Nur'u tanımadan önce Müslümandım, fakat mü'min değildim.**" diyebilirim. Çünkü o zaman iman diye kabul ettiğim şey, gerçekte inkâr etmenin imkânsızlığından başka bir şey değildi. Her ne kadar bana İslam'ı tanıtan Bediüzzaman değil idiyse de ki *-bunu herkes yapabildi-* o beni imanla tanıştırdı. **Taklitle değil, tahkik yoluyla elde edilen bir iman.**

Şimdi asıl sorumuza dönelim:

- Müslümanlar olarak Batı'ya sunabilecek neyimiz var?

Cevap:

Her şeyimiz ve hiçbir şeyimiz. İmanımız ve İslamiyetimiz var ki bunlar her şeydir. Bir de İslamiyet'i anlayışımız ve yorumlayışımız var ki, çoğu zaman sifira sıfır, elde var sıfır.

Bana İslam'ı tanıtan kitaplardan da açıkça anlaşılabilceği gibi, Batı'yı dikkate alarak yazılmış ne varsa, hemen hemen hepsi de masum bir kültür alışverişi seviyesinde kalmıştır. Asıl mesele olan **iman** ise, kaçınılmaz bir şekilde, ya bir dipnotu hacminde geçirilmiş veya tamamıyla ihmal edilmiştir.

Bununla beraber, uyanmaya başlayan ve bugüne kadar içinde yaşadıkları hayal dünyasının farkına varanlar da vardır. İşte bunlara "**ene**" hastalığı gösterilmelidir. Bu hastalıkla malül kimselere İslam'ın iktisat veya hukuk sisteminin en müsavatchı veya en adil sistem olduğunu anlatıp durmanın hiçbir faydası yoktur. Kanserden mustarip bir hastaya yeni bir ceket hediye ederek onu tedavi edemezsiniz. Onun muhtaç olduğu şey, doğru bir teşhis, radikal bir ameliyat ve onu takip edecek sürekli bir tedavidir. Risale-i Nur'da bunların hepsi vardır.

Hatırlayacağınız gibi, Risale-i Nur'u önceleri "*mistik bir eser*" diye reddetmiştim. Aynı zamanda başkalarının da bu eserleri böyle vasıflandırdığını işitmiştim. Gerçek ise bunun tam tersidir; çünkü Said Nursi'nin önümüze koyduğu berrak tercihte hiçbir esrarengizlik yoktur: ya iman ya da inkâr; ya ebedi saadet ya da ebedi felaket; ya kurtuluş ya helak hem bu dünyada hem de ahirette.

Risale-i Nur'un "**inkılâpçı**" olarak vasıflandırıldığını da işitmiştim. Gerçi buna iştirak ederim; fakat kelimenin siyasi manasıyla değil. Risale-i Nur'da böyle bir şeyin bahsi yoktur. Ama eminim ki, eğer Bediüzzaman bütün laik idarelerin şiddet yoluyla devrilmeleri gerektiğini savunmuş olsaydı, bütün Batı üniversitelerinde Risale-i Nur mecburi ders olarak okutulur ve Bediüzzaman Batı dünyasında her ev halkının tanıdığı bir isim haline gelirdi. Çünkü aşırılık, hele bir de dini duygularla renklendirilmişse, Batı'nın zayıf noktasıdır.

Batı basını için, uzak beldelerden birinde "*Amerika'ya ölüm!*" diye bağırarak, ihtilal ve şeriat isteyen binlerce öfkeli Müslüman'dan daha güzel, daha sevimli ve daha nefis hangi manzara vardır? Batı, artık İslam'ı yanlış tanıtmak için zahmete girmek zorunda değildir. Bunu onlar adına biz yapıyoruz; onlara ise sadece filme çekip göstermek kalıyor.

Amerika'nın "**Büyük şeytan**" olarak bilindiği bir ülkede, on yıl kadar önce böyle bir gösteri seyretmiştim. Fakat dikkatimi çekti:

*Göstericilerin belki de yüzde yetmiş beşi **Levis** blucinleri giyiyordu; dağılan kalabalığın ardında kalan sigara izmaritleri ise ya **Marlboro** idi ya da **Winston**. Bir el güya bizi Batı ile bağlayan bağları koparıyor; diğer el ise o bağları sıktıkça sıkıyor!*

Yine de "*Yeteri kadar konuştuk, artık hareket zamanıdır.*" deyip duruyoruz. Hatta bu sözü Risale-i Nur hakkında dahi işitmişimdir. "**Hep sözden ibaret; hiç aksiyon yok.**" demişti birisi. Fakat henüz konuşmuş da değiliz. Sadece feryad-ü figan edip durduk, o kadar. Birbirimizle kardeş kardeşe, mü'min mü'mine, Müslüman Müslüman'a, Allah adına, Kur'an lisanıyla ve kâinat kitabının diliyle konuşmadığımız,

sohbet etmediğimiz içindir ki, hareket ettiğimiz zaman yanlış şekilde, yetkisiz ve disiplinsiz bir tarzda ve hakiki bir ölçü veya referans noktasından mahrum bir halde hareket ediyoruz. Sonunda da hiçbir kalıcı netice ortaya çıkaramıyoruz Batı ise bunu çok iyi anlıyor.

Hayır, Bediüzzaman'ın müdafaa ettiği inkılâp Tahran, Kahire veya Cezayir sokaklarında çığırkanlığı yapılan cinsten bir inkılâp değildir. **Risale-i Nur'un inkılâbı zihinlerde, kalplerde, ruhlarda ve nefislerde inkılâptır.** Bu bir İslam devrimi değil, iman inkılâbıdır. Bu da iki seviyede gerçekleşir. Müslümanları taklidi imandan tahkiki imana, inanmayanları ise ene'nin kulluğundan Allah'ın kulluğuna eriştirecek şekilde tanzim edilmiştir. Batıyı hâkimiyeti altında tutanların Risale-i Nur'dan dehşet almaları bu yüzdendir.

Netice olarak, yıllar süren araştırma ve mukayeselerim sonunda şunu söyleyebilirim ki, kâinatı olduğu gibi gören, iman vakiasını olduğu gibi aksettiren, Kur'an'ı Peygamberimizin murad ettiği gibi tefsir eden, modern insana musallat olmuş son derece tehlikeli ve gerçek hastalıkları teşhis ederek çare sunan, kendi kendine yeterli ve şümüllü yegâne İslami eser, Risale-i Nur'dur. Kur'an'ın nuruyla kâinatı aydınlatan Risale-i Nur gibi bir eser görmezlikten gelinemez. Çünkü çağdaş insanı karşı karşıya bulunduğu felaketten kurtaracak olan yalnız İslam'dır; İslam'ın geleceği ise, Risale-i Nur'a ve ona uyan ve ondan ilham alanlara bağlıdır.

(Dr. Colin TURNER: 1955 yılında İngiltere'nin Birmingham şehrinde dünyaya geldi. 1975 yılında İslam'la şereflendi. Yüksek tahsilini Durham Üniversitesinde tamamladı. Arapça ve Farsça üzerine ihtisas yaptı. Daha sonra, İran'da Safeviler döneminde siyasi ve dini hareketler konusunda doktora yaptı. On yıldan fazla bir süredir Risale-i Nur üzerinde çalışmaktadır.)